

SCHOLEN, DE PLAATS BIJ UITSTEK OM JONGEREN TE BEVRAGEN?

Lessen uit scholenonderzoek in Vlaanderen

Jessy Siongers

Universiteit Gent – Vrije Universiteit Brussel
Steunpunt Cultuur & Jeugdonderzoekplatform

Jeugdonderzoeksplatform

- Interdisciplinaire, interuniversitaire samenwerking
 - Agogiek (Ugent)
 - Criminologie (KULeuven)
 - Sociologie (VUB)
- JOP-monitoren via postenquête
 - JOP-monitor 1 (2006) bij 14-25 jarigen
 - JOP-monitor 2 (2008) bij 12-30 jarigen
 - JOP-monitor 3 (2013) bij 12-30 jarigen
- JOP-monitoren in secundaire scholen
 - 2010: JOP-monitor in Brusselse scholen
 - 2011: JOP-monitor in Gentse en Antwerpse scholen
 - 2013: JOP-monitor in Brusselse, Gentse en Antwerpse scholen
 - 2013: JOP-monitor in Vlaamse scholen

Survey-onderzoek bij jongeren

- Welke methode?
 - Face to face
 - Postenquêtes
 - Online enquêtes
 - Schoolenquêtes
 - (Telefonische enquêtes)

	Face to face	Postenquête	Online enquête	Schoolenquête
Kostprijs	Hoog	Eerder laag	Zeer laag	Laag

Secundair onderwijs in Vlaanderen

- Leerplicht tot 18 jaar – voltijds tot 16 jaar
- Vier onderwijsvormen:
 - Algemeen Secundair onderwijs (ASO)
 - Technisch Secundair onderwijs (TSO)
 - Beroepssecundair onderwijs (BSO)
 - Kunstsecundair onderwijs (KSO)
- Onderwijsnetten:
 - Vrij gesubsidieerd onderwijs
 - Gemeenschapsonderwijs
 - Provinciaal onderwijs
 - Stedelijk onderwijs

Steekproef

- Gestratificeerde tweetrapssteekproef
 - Toevalssteekproef van scholen
 - Op basis van databanken van het Departement Onderwijs
 - gestratificeerd naar
 - Aanbod van onderwijsvormen
 - Aanbod van leerjaren
 - Onderwijsnet
 - (provincie)
 - Daarbinnen steekproef van klassen, met selectie van minstens een klas per jaar X onderwijsvorm

Steekproef pro's & contra's

- Meest representatieve steekproef van jongeren tussen 14 en 18
- Sterke respons op leerlingenniveau
- Mogelijkheid om bepaalde groepen te oversampelen
- Mogelijkheid om relevante anderen te bevragen (peers, ouders, leerkrachten)

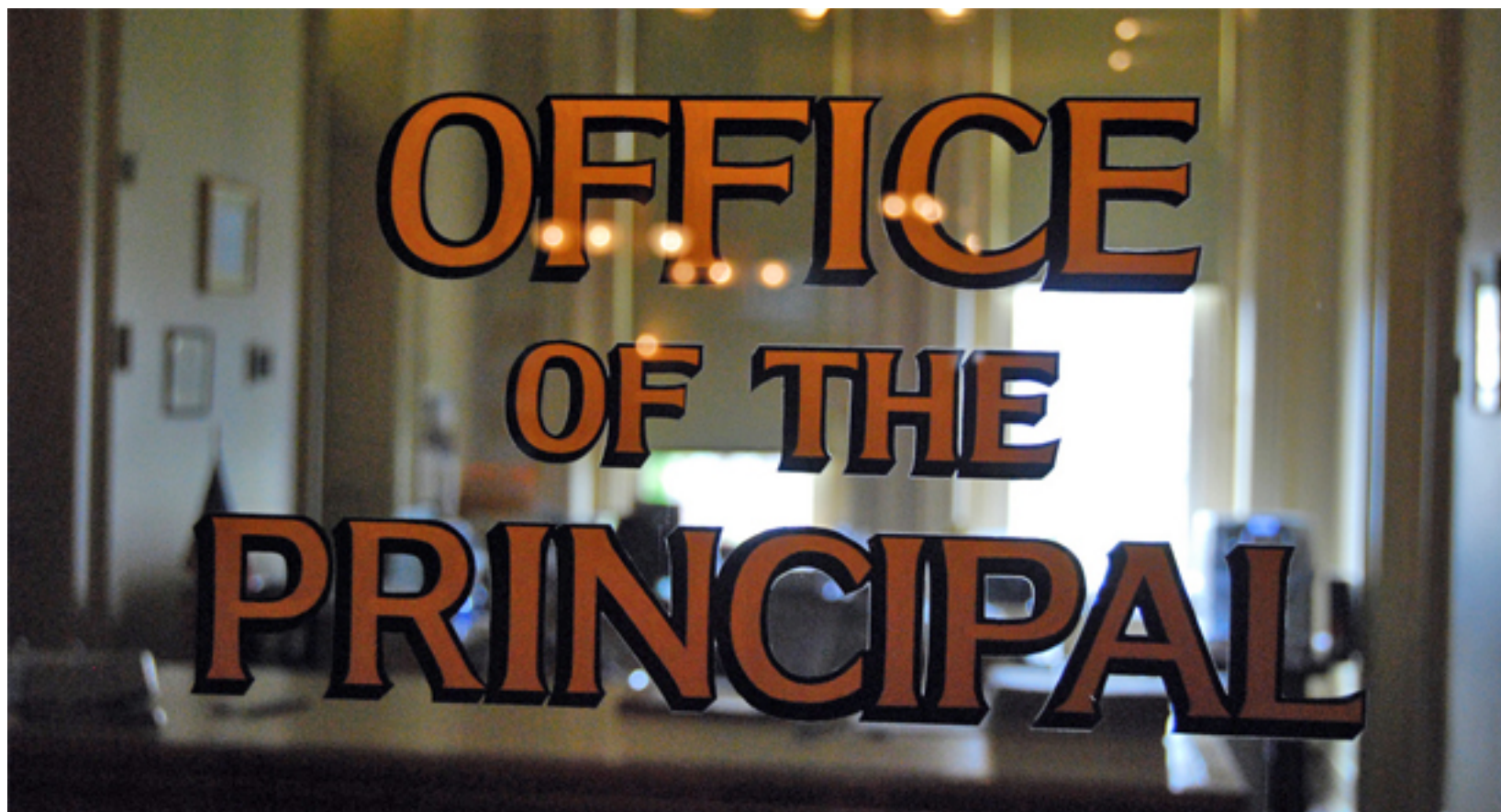
- Enkel schoolgaande jongeren
- Wat met jongeren in deeltijds onderwijs en buitengewoon onderwijs?
- Respons van scholen dalende

	Face to face	Postenquête	Online enquête	Schoolenquête
Kostprijs	Hoog	Eerder laag	Zeer laag	Laag
Respons				
Respons rate	goed	Slecht/goed	Slecht/goed	Leerlingen: zeer goed Schoolniveau: goed, maar dalend
Selectieve nonrespons	Eerder laag	Medium (Meer hoger opg.; weinig allochtonen,...)	Hoog (Meer hoger opg.; weinig allochtonen,...)	Laag
Info over non-respons	Redelijk	Beperkt	Beperkt	Schoolniveau: redelijk Leerlingen: beperkt

Toegang tot de scholen

Schoolhoofd

- Belangrijk is om schoolhoofd te overtuigen van het belang van het onderzoek
 - Brief uitnodiging onderzoek
 - Eerste contact door persoon die onderzoek goed kent en sterk communicatief is
 - Meest voorkomende redenen van weigering:
 - Overbevraging: “U bent al de derde deze week die vraagt tot medewerking aan een onderzoek”
 - Ons kent ons: “We werken enkel mee aan onderzoek van onze oudleerlingen”
 - Opbrengst: “Ik zie geen meerwaarde in dit onderzoek voor onze school”
- !!!:
 - Vroeg in schooljaar toestemming vragen
 - Feedback voor scholen
 - Kwaliteit & wetenschappelijkheid in de verf zetten
 - Beperk de belasting voor directies
 - Werk met contactpersonen binnen scholen

Meetinstrument: aandachtspunten

- Lengte vragenlijst
 - Vragenlijst moet kunnen ingevuld worden op 40 minuten
 - Socio-demo's vooraan
 - Minst belangrijke vragen achteraan
 - Voldoende afwisseling in vragen
- Moeilijkheid vragen
 - Sterke leeftijdsverschillen & verschillen naar onderwijsvorm
 - → Aparte vragenlijsten voor 12-13 jarigen
 - → Vragenlijsten toetsen bij jongste en minste taalvaardige leerlingen
- Sociale achtergrond
 - Woonsituatie: diversiteit troef
 - Opleiding, beroep ouders *“mijn vader zegt dat ie nooit naar school geweest is en werkt in Brussel ...”*

Vorbereidingsfase

- Dropoff vragenlijsten in scholen: garantie op falen
- Voorbereiding team:
 - Training van begeleiders invullen van enquête
 - Ideale begeleider, mix van
 - Gezagsvol leraar
 - Gedreven onderzoeker
 - Enthousiasmerende jeugdwerker
- Voorbereiding scholenbezoek:
 - Registratie contactgegevens en weergave contacten met scholen
 - Registratie data, klassen en aantal leerlingen per klas

	Face to face	Postenquête	Online enquête	Schoolenquête
Kostprijs	Hoog	Eerder laag	Zeer laag	Laag
Respons				
Tijdsautonomie respondent	Beperkt	Zeer goed	Goed/zeer goed	Beperkt/goed
Respons rate	goed	Slecht/goed	Slecht/goed	Leerlingen: zeer goed Schoolniveau: goed, maar dalend
Selectieve nonrespons	Eerder laag	Medium (Meer hoger opg.; weinig allochtonen,...)	Hoog (Meer hoger opg.; weinig allochtonen,...)	Laag
Info over non-respons	Redelijk	Beperkt	Beperkt	Schoolniveau: redelijk Leerlingen: beperkt
Metten				
Lengte van de vragenlijst	Lang (30 à 60 min.)	Medium (<16 p.)	Kort (<15 min.)	Medium (best binnen 1 lesuur)
Gevoelige thema's	Redelijk	Goed	Redelijk/goed	Redelijk/goed
Niet bedreigende vragen	Goed	Goed	Goed	Goed
Controle over antwoordsituatie	Zeer goed	Slecht	Slecht	Goed
Kwaliteit van antwoordregistratie	Zeer goed	Redelijk/Goed	Goed	Goed
Visuele hulpmiddelen	Zeer goed	Goed	Zeer goed	Goed/zeer goed

Uitleidend

- Scholenonderzoek ook voor ruimer jeugdonderzoek een piste, maar
 - Vergt grondige voorbereiding en opvolging
 - En kent eveneens beperkingen (net als andere methoden)
- Toekomstmuziek:
 - Elektronische bevragingen in scholen
 - Koppeling aan andere databanken
 - Ontwikkeling van zelfevaluatie-instrumenten voor scholen

Meer info:

Jessy.Siongers@Ugent.be

www.Jeugdonderzoekplatform.be

